

HADRÍÁN

Zpravodajec přinášející denní pohled z první linie XV. mezinárodního festivalu v Hradci Králové.

2009

Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
26. června 2009 - č. 6

Režisér a dramatik David Drábek je v Hradci skutečně jako doma. Nejen, že se rád vrací do nedalekého Týniště nad Orlicí, kde strávil dětství, ale navíc se od ledna stal uměleckým šéfem Klicperova divadla. Patřila mu poslední premiéra letošní sezóny - režíroval zde svůj muzikál *Ještěři*, který hudbou opatřil Darek Král a písňovými texty Tomáš Belko ze skupiny Sto zvířat. *Ještěři* zatím velmi úspěšně otiskují své obří tlapy do prken Klicperova divadla a dnes se představí i našim festivalovým divákům. V této chvíli bohužel ještě nevíme, v jaké podobě - jedna z hereček totiž ochořela, a proto budeme zřejmě narychlo přezkušovat. I z toho důvodu se původně

V listu najdete:

Rozhovor s Renatou Putzlacher-Buchtovou o Těšínském divadle, kavárně Avion a nových básních - str. 2

Divadelní slang rčení a pověry (dnes již doopravdy) - str. 4

Proč si režisér Ondrej Spišák myslí, že není dobrý herec - str. 6

Aktuality z Open air - str. 7

PREHISTORICKÉ SNY DAVIDA DRÁBKA

plánovaný opulentní rozhovor s Davidem poněkud smršknul - pokud si však chcete o Davidu Drábkovi udělat obrázek sami, není lepší příležitost, než právě optikou Ještěřů...

Davide, před pár dny jsi nám přilétl z New Yorku. Copak jsi tam dělal, kromě procházek po Manhattanu?

Užívali jsme si s kolegyní dramatičkou Ivou Klestilovou svých 15 minut slávy. Přímo na 5. avenue, naproti Empire State Building, se v Martin E. Segal Center konal křest antologie českých her. Besedy, projekce a inscenovaná čtení. Řekl jsem během panelové diskuse Newyorčanům, že nás Čechů je deset miliónů stejně jako jich. A ať si představí, že by je Češi jednou ráno v tomhle městě nahradili. Že fakt netušej, jaký maj štěstí, že k tomu nedojde. Ale že si tak můžou představovat apokalypsu...

Proslýchá se, že jsi měl nějaký nepřijemný zážitek v tamější MHD...

Jeden chudý Afroameričan mě, chudého Euroameričana, zbalil v metru poloviny valut. Bohužel jsem mu nestihl říct - Hádej, kdo dnes přijde na večeři? No přeci já, protože mi šlohnul všechny prachy, čeče.

pokračování na str. 3

ČTE VŮBEC NĚKDO ÚVODY? NESRAT SE S ÚVODY!

Úvodníky festivalových zpravodajů jsou zvláštní věc: na začátku festivalu je většinou zdárně využijí různí ředitelé a šéfové k tomu, aby uvítali, pochválili, či oslavili výročí - jako například letos. Ona se vždycky nějaká matematika najde. Zdá se to možná být příliš oficiální, ale koho to nezajímá, ten to prostě nechte. Tak to jsou začátky: ale co dál? V dalších číslech už se ke slovu dostanou ti další. koneckonců, každý den je potřeba napsat úvodník. Tak se nakonec stane, že se píše o tom, jak nám pořad přší, nebo je hezky, anebo se těch pár odstavců zaplní nějakými těmi žerty. On správný úvodník by měl být vtipný. Nacházíme se zhruba v půlce festivalu, tedy okurkové sezóně úvodníků: nicméně zkusme zabilancovat, mluvit o věcech, o kterých je potřeba mluvit. Mým přesvědčením je, že v kritice by měl pisatel ustupovat do

pozadí, neměl by zaneřadit text emocemi, ale naopak věcně, byť vždy subjektivně, pojmenovat daný problém. Nuže: výsadou úvodníku je, že může být velmi osobní. Nebudu tedy zastírat, že chci hovořit o tématu, které je pro mě velmi osobní. Mohu se tedy nechat lehce unést: kromě informací o festivalovém dění tento zpravodaj přináší reflexe a kritiky. Kritici kritizují tvůrce, tvůrce kritizují kritiky. Poznatkem z letošního festivalu pro mě je, že je potřeba kritiky ještě dalšího subjektu: totiž diváků. O diváctvu jsem již psal v recenzích Na Fidela mi nešahej! a Kabaret před úsvitem. Na základě těchto dvou inscenací se dají pojmenovat dva fenomény: první je neochota rozumět tomu, co není srozumitelné na první pohled. Druhým je neschopnost rozeznat základní kvality: divákovi se líbí kýč, anebo neví a přidává se

v hodnocení k většině, která se na kýč nechá nacytat. Celkem vzato, jedná se o nevzdělanost a pokrytectví. Tím největším problémem je však nezájem české veřejnosti o divadlo či kulturu vůbec. Ano, v souvislosti s Hradcem se dá podotknout, že to není zas tak hrozné, že lidí je tu dost. Ale když uvážím, jak malé procento je to z celé veřejnosti, katastrofa není silné slovo. Je to proto, že v lidech panuje přesvědčení, že divadlo je pouhou zábavou a v jejich zájmu pak stojí daleko za uspokojením pohodlí? Jestli ano a šli bychom dál, musíme se ptát, proč v lidech vzniká toto přesvědčení? Je to prostě současný svět, nebo neschopnost světa českého divadla stát se tím, čím dobré divadlo pro společnost je? Ovšem je tu vina politiků: kultura v česku nikdy nedostala to potřebné jedno procento z rozpočtu.

pokračování na str. 3

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO NENÍ POSLEDNÍ ŠTACE

Renata Putzlacher - Buchtová je slezská básnířka, překladatelka, polonistka a dramaturgyně pocházející z Českého Těšína. Publikum v Hradci Králové se setkalo s její tvorbou prostřednictvím inscenace Těšínského divadla Viva Verdi, která zahajovala festival.

Vaše představení zahajovalo festival, který má v názvu regiony. Vy přitom pocházíte z regionu, který je velmi specifický. Jak se žije v divadle, kde jsou dva různojazyčné soubory?

Je potřeba říct, že tam jsou sice dvě scény, ale krom toho jsme tam ještě my, kteří pocházíme z těšínského Slezska, a my vlastně nejsme ani Češi ani Poláci, ale tak něco mezi. Volně přecházíme mezi jednotlivými jazyky, vedle češtiny a polštiny máme ještě vlastní nářečí, což může být pro někoho odjinud dost překvapivé. Takže když se přijde k nám do klubu, tak je to vlastně takový malý Babylon. A stejní jsou i obyvatelé Těšína, všichni vlastně rozumí třem jazykům. Na tomhle míšení kultur a jazyků jsme vlastně postavili Těšínské nebe.

Souvisí s tím i míšení různých divadelních škol?

Zcela určitě, hlavně co se týče herců. Jako dramaturgyně jsem právě v takovémhle divadle musela mezi nimi stavět mosty, aby si co nejlépe rozuměli a navzájem se obohacovali tím, co je jim vlastní. Vůbec si myslím, že zkušenost s prací v takovémto pestrém souboru je obohacující, a i když Těšínské divadlo bývá vnímáno jako taková poslední štace, protože je nejdál a i v Polsku je vlastně nejjihnější, tak já to tak nevnímám a vždycky ráda s nimi spolupracuji. Jednak je to mé rodné město, i když už dlouho žiju v Brně, a pak mám zkrátka pocit, že lidem z toho regionu rozumím.

A mísí se i diváci, nebo je to tak, že Češi chodí na českou scénu a Poláci na polskou? Není trochu zvláštní, že polská scéna sídlí na české straně a na polské žádný soubor nepůsobí?

Tak je pravda, že i když hranice už naštěstí neexistuje, tak v lidech pořád trochu zůstává, takže ti Poláci sice vědí, že je na druhé straně nějaké divadlo, ale občas jim trochu dělá problém tu řeku přejít. Tohle skvěle zafungovalo u toho Těšínského nebe, které mělo v takhle malém městě přes sto repríz, protože na něj chodily z obou částí celé rodiny a klidně čtyřikrát pětkrát, takže potenciál tady určitě je, jen je třeba ty lidi něčím oslovit.

Já celou dobu zdůrazňuji, že i když v tomhle případě určitě zafungoval fenomén Nohavica, tak lidé určitě nejspíše přijdou na představení, které mluví o nich, právě o tomhle podivném zvláštním regionu.

Jinak to publikum bylo dlouho rozdělené, Češi chodili na českou scénu a Poláci na polskou. Oni Poláci z Polska zase nerozumí tak dobře česky, aby si troufli jít na české představení, takže tohle byla ideální příležitost, aby se diváci z obou stran mohli sejít v divadle společně. A protože si myslím, že je dobré dělat věci, které mají schopnost takovýmto způsobem spojovat, tak přemýšlím o dalším dvojjazyčném představení o karpatských zbojnicích, protože to téma mám moc ráda. Ono asi nemá smysl dělat česko-polsky Hamleta, to by bylo asi umělé, ale právě témata, která nějak souvisí přímo s regionem.

Když říkáte, že pro Poláky je někdy těžké přejít tu řeku, tak kdo vlastně tvoří publikum polské scény?

To jsou lidé, kteří jsou těšínskými nebo vůbec slezskými rodáky. Často se o nich říká, že jsou nějaká náplava, ale ti lidé tu jsou odjakživa a jen jak se různé posouvaly hranice, tak se ocitali střídavě na jedné nebo druhé straně. V rámci asimilace jich sice ubývá, ale tím spíš je obdivuhodné, jak si dokázali udržet a pěstovat svou kulturu, vedle divadla tam působí spousta básníků a muzikantů. Myslím ale, že je důležité být zároveň co nejotevřenější různým podnětům, aby z toho

nebyl skanzen, malé divadlo pro malou menšinu.

Vy se také dlouho věnujete pořadu „Café Avion, kavárna která není“. Jeho rozhlasová verze uvede 26. června od 20.00 hodin stanice Vltava.

To je takové hudebně-literární pásmo, v němž jsme se pokusili navázat na atmosféru právě té kavárny Avion, která byla v Těšíně pouhých sedm let, a pak za druhé světové války zmizela z povrchu zemského. A teď by zase - snad právě na základě těch našich pořadů a inscenace Těšínské nebe, kde se ta kavárna také objevuje - měla vzniknout, protože město se rozhodlo požádat o evropský grant a postavit ji znovu na původním místě. A protože ten grant dostalo, tak snad ta kavárna jako fénix znovu povstane z popela.

A jak ty pořady vypadaly?

Celá ta idea vznikla v roce 1996, kdy jsme na pozvání tehdejšího ředitele začali s Jarkem Nohavicou dělat v divadle v klubu česko-polské pořady a postupně ke spolupráci začali zvat herce. Pak vznikla Jarkova deska Divné století a začaly Jarkovy velké šňůry, takže zmizel z Těšína, a nakonec se i odstěhoval. My jsme ale pokračovali a postupně pořady dostaly podobu občasníku, který měl nakonec asi padesát večerů. Charakteristickým rysem těchto večerů bylo, že byly vždy vícejazyčné, polsko-české, a vyskytovala se v nich také němčina, jidiš a různá nářečí. Taky k nim vznikly dvě desky písniček, které jsme pro Avion napsali se skladatelem Zbyškem Šípkem. Zdá se, že se nám tímto zvláštním způsobem podařilo oslovit dost lidí, protože dneska se o Avionu říká, že to byla legendární kavárna, a přitom předtím si na ni nikdo ani nevzpomněl.

Na závěr našeho povídání se ještě zeptám, na čem právě pracujete.

Teď chystám sbírku básní. Už jsem docela dlouho, od roku 2006, žádnou nevydala, tak nyní chystám v pořadí devátou. Ta by měla přijít v příštím roce a asi bude poprvé obsahovat i malé prózy. Krom toho chystám zase pro polskou scénu scénář k představení na základě písniček Agnieszky Osiecké, to byla taková důležitá polská písničkářka a její písničky zná každý Polák. Ona před lety zemřela a já už dlouho chci udělat hudební představení z jejich písní a podívat se na to téma pohledem ženy. Tak na to se moc těším, to je pro mě taková výzva. No a pak se chystáme udělat s Radkem Lipusem inscenaci z próz Olgy Tokarcukové, takže pracujeme na scénáři a Radek se rozhoduje, v jakém divadle bychom ji uvedli.

Tomáš Jarkovský

pokračování ze str. 1

Začínáš být pomalu naším vývozním artiklem, ne? V kolika zemích už vlastně znají pozorní čtenáři či diváci Davida Drábka?

Ve všech. Znájí mě pod iniciálami DDT (David Drábek z Týniště). Práškuje mnou oblasti postižené nízkou počtuchlostí. Stal jsem se populárním, protože mé hry mají POUZE a JEDINĚ vedlejší účinky.

Jak vnímáš atmosféru letošního festivalu? Jezdívá jsi sem pravidelně už dřív? Vidíš to teď coby pan šéf trochu jinak?

Atmosféra tohoto festivalu je unikátní. Město opuchne a prokrví se a pulzuje bohémstvím a hravostí. To je na nás, postbolševické studené čumáky, dost slušné! Jako šéf se mnohem víc nervuju kvůli počasí.

Na co se ty sám z naší programové nabídky nejvíc těšíš a proč?

Asi na Ještěry. A proč? Jářku, protože jsem sebestředný hráčička a jelimánek. A jednou za čas je potřeba dát nevkusnou odpověď.

Jak je to s avizovanou návštěvou Stevena Spielberga v Hradci Králové? Nemáš strach, že shlédnutí Ještěrů zcela zásadně změní jeho pohled na Jurský park?

Mám. Každopádně až uvidí Lubora Novotného v roli Lochmana, změní to zcela zásadně jeho pohled na E.T. Mimoszemšťana.

Na co bys nalákal neznalého diváka, který se o muzikálu Ještěři dozvídá z tohoto rozhovoru úplně poprvé?

Nalákal bych ho do kasy na lístky. My z nich totiž máme s Darkem Králem tantiémy, víte?

V čem si myslíš, že je muzikál Ještěři originální nebo jiný?

U tuzemských muzikálů se zpěv + hraní + tanec málokdy sejdou na shodné úrovni.

Často jedna ze složek splihle visí jako odkrvená končetina. Popové hvězdy ztuhle drží místo kytar meče a kromě pohazování přesušenou trvalou toho moc z „herectví“ nepředvádějí. Nu a pak se do toho opřou udatní činoherci a zpěv je tak nějak snaživě vyvzdorovaný a tanec tak nějak „sevcvičený“. A jelikož my jsme činoherci, pokoušeli jsme se to od počátku s hudebníky a choreografy vybalancovat, aby byl výsledný projev přirozený, do figur vrostlý a samozřejmý. A téma jsme si zvolili zcela osobní - exkurzi do životů „Husákových dětí“. Se všemi vztahovými a existenčními kotrmelci. S jejich prehistorickými sny.

Jaký byl David Drábek, žák základní školy?

Já byl vzorný, opravdu. Otylý jedničkář v tesilkách, učesaný navíc na pěšinku. S krásným hlasem kastráta a tragickými výkony v tělocvičně. Už tehdy jsem ale začínal být poměrně vtipný... A rozuměl jsem lépe dívčím problémům než těm chlapeckým. Ovšem ještě nad ženami trůnila zvířata. Chtěl jsem se stát v ZOO ve Dvoře Králové ředitelem jako můj idol Josef Vágner. Halucinoval jsem na tisíc různých způsobů a ve své fantazii si vystavěl soukromou Atlantidu.

Představ si, že ses ráno probudil v dávné době, kdy světem ještě bloumali ještěři a stromy rostly až do nebe a skoro všude bylo moře. Jak by sis zařídil život?

Nejdřív ze všeho bych zašel za tyranosaurom, zda mi nechce dělat divadelního agenta. Poté bych se oženil s desetimetrovou přesličkou. Jsou totiž velmi chápavé a málokdy kontrolují, co provádíte ve sprchovém koutu. Pak bych napsal Antigonu a obsadil do ní brontosauřici, která má sice mozek velikosti arašídů kdesi na zádech, ale také obrovské geny Thálie! Získala by za ně hned několik cen Diluviálních novin. Náramně bych z toho zpychl a do týdne by na Zemi spadl meteorit, ještěři abo-

nenti by vyhnuli a v tom binci by nikoho nezajímaly moje skvělé recenze. Ach jo!

Díky za rozhovor a vzhůru do pravěku!

Jana Slouková

ČTE VŮBEC NĚKDO...

pokračování ze str. 1

Ale hlavní problém tkví v přesvědčení mnohých "zástupců lidu", že kultura sama by si na sebe měla vydělat, že je možné jí plně podřídit tržním principům. Není tomu tak! Nelze však házet vinu jen na politiky - to ostatně patří k nedobrym zvykům malého českého člověka, nadávat na vrchnost, když se nedaří. Pravdou ale je, že společnost a její zástupci - to jsou spojitě nádoby. Je to staré moudro, že lidé mají takovou vládu, jakou si zaslouží. Abych to zkrátil: situace divadla v Česku není dobrá, i v čase svátků divadla, jako je festival Divadlo evropských regionů, je potřeba na to nezapomínat. Nesmí na to zapomínat tvůrci a kritika, stejně jako veřejnost. Na závěr tedy něco z klasické zdravice úvodníků: přání do budoucna. Přeju českému divadlu, ať se vyhrabe ze sraček.

Hah

Děti objevily účinný způsob, jak čelit letní bouře: velkou polštářovou bitvou ve stanu Vyšehrátek.

V sérii festivalových koncertů se ve čtvrtek představil ve foyer Klicperova divadla písničkář Jiří Dědeček.

GLOSÝ VÝKŘIKY A JINÉ ÚTVARY

Smrtící smršť

Jihočeské divadlo přijelo do Hradce se třemi inscenacemi prezentovanými pod společným názvem Projekt Smršť. Za ním stojí dramaturgický záměr, který má za cíl „v konfrontaci českých premiér dvou výjimečných španělských (resp. katalánských) her, spojených tématy manipulace lidské bytosti slovem, médií a technologiemi, uvést nejzajímavější text z nadcházejícího ročníku soutěže Nadace Alfréda Radoka o nejlepší novou českou a slovenskou hru.“ Tou se stala hra Krátké spojení Vladislavy Fekete. Z dramaturgického hlediska jde o zajímavý počín, všechny tři hry - Mobil Sergi Belbela, Uprchlíci Sergi Pompermayera a již zmíněné Krátké spojení - jsou díly současných autorů tematizujících aktuální problémy. Teroristické útoky, válka, uprchlictví a vykořeněnost sledované na pozadí manipulace všemocných médií. Námětem první je časovaná bomba současnosti, teroristické útoky, a pod ní dobře potlačovaný děs (post)moderní globalizované společnosti, jíž je náhoda. Ta vstupuje jako hurikán do života čtyř postav a kompletně jej převrací. Je to hra nemilosrdná, která však pod vším tím narcismem doby přece jenom nachází křehkost člověka. Ukazuje, že hluboce zakopání ve stereotypech a sebekohrdání nám mohou kruté události pomoci. Prolomit skořápku své pýchy tolik bolí, ale tolik to pomáhá! Je to hra o osvobozující síle destruktivity. Bombový útok je sice ve hře přítomen, ale není tématem hry, tím je - na jeho pozadí - rozvíjený dopad na čtyři osamělé

lidi. Jinak je tomu u Uprchlíků, zde se skutečný hrdina nekonečně skrývá. Postavy dramatu - oběti války, generál (stručce genocidy) na jedné straně a novináři „dělající jen svou práci“ na straně druhé - jsou pouze pěšáky vždy nepřítomného označovaného, televizního publika. Tématem druhé hry Uprchlíci se tak stala mediální mašinérie svobodného světa, která bezostyšně využívá válku a lidské oběti ve službách své neukojitelné potřeby nějak strávit svůj nesmyslný život. Svobodné země se tak ukazují ve slepé uličce své prázdné existence.

Jak je zřejmé, média zde nejsou pouhým záznamem s čistě dokumentární funkcí (o čem se ale musíme vždy znovu a znovu přesvědčovat), přímo se stávají konstruktéry reality a strůjci osudů postav. Slovy jedné z nich, „reálné je to, co je v televizi“. Díky tomuto nepřítomnému a přesto všudypřítomnému původci (co je Kafkova absurdita proti virtuální existenci globalizované společnosti!) se postavy dostávají do absurdních situací, kat se stává obětí, zatímco vykonavatel aktu svědectví (mýtický novinář) je pouze nelidským kolečkem v pařátech mediální mašinérie svobodného světa. V hierarchii hodnot tak stojí nejvýše bezejmenný divák, respektive jeho virtuální přítomnost před obrazovkou.

Situace třetí hry také vyrůstá z destruktivní síly války. Tentokrát je však přítomna jako nezahojená jizva na životech čtyř spolužáků, která jim nedovolí žít plný život. Náhoda zde nepromlouvá přímo, samotným sdělením hry je zde způsob rekonstrukce samotné události ze sítě utkané vypravěčem hry.

Celý projekt - dramaturgicky jednotný - je však bohužel ve snaze po koncepčním řešení sjednocen i po formální stránce - jednotná scénografie pro všechny tituly; narator, v prvním a třetím představení přítomný doslova, ve druhém ztělesněný nepřímo reportérem; mobil jako hlavní

prostředek komunikace atd. Snaha o koncepční řešení je samo sebou chválihodná, kdyby to ovšem všude bylo k dobru věci. Někdy se zdá, že byly jen vyňaty specifické prostředky jednotlivých her a povýšeny na zákon. Ovšem to, co sluší jedné, nemusí slušet druhé.

Problém je především v roli vypravěče, který je jakýmsi vševidoucím okem Velkého bratra. V inscenaci Mobil je naprosto neodůvodněná a jeho neukotvenost se tak promítá i do hereckého nastudování. Naopak ve hře Krátké spojení má vypravěč naprosto zásadní místo, je manipulátorem celé hry, vměšuje se do běhu věcí, instruuje herce, rekonstruuje, bdí nad postavami, ale v konkrétním inscenačním provedení je bohužel mělký, bez efektu, bezbarvý a mdlý. Mnohem více by inscenaci slušela autoritativnější postava. Narator nemusí být vtíravý, ale také ne slizký.

To samé se týká i všudypřítomného průvodce - televizního obrazu, ten nemá v Krátkých spojeních žádnou výpovědní hodnotu, je pouze přívazkem (citace hudby Lynchových filmů, chce se nám snad naznačit souvislost s psychopatickým Mystery Manem?). Možná, že jde pouze o snahu zahladit nejistotu z prázdného místa, jako se přejídáním zahlazuje úzkost. Možná, že problém spočívá také v tom, že inscenace zamrzla někde napul cesty, je zde cítit snaha dostat nelineárnímu způsobu odvíjení hry, respektovat zcizování naratorem, ale nikde není skutečně naplněná. Místo toho, aby byl dán prostor všemu, co je ohlašováno, vykořeněnost a uprchlictví, jde spíše o nevinné povídání si po telefonu.

Přesto přese všechno z dramaturgického hlediska přichází z Jihočeského divadla velice záslužný impuls, který má snahu zabývat se aktuálními problémy a uvádět hry současných světových i českých autorů.

Petr Pola

Karel Kratochvíl, student herectví katedry alternativního a loutkového divadla DAMU, objasňuje ve své magisterské práci význam více než 500 výrazů, především divadelního slangu, ustálených slovních spojení, rčení a pověr. Z Kratochvílovy práce přinášíme exkluzivně na stránkách Hadriána malý výběr, který poodhalí divákům - nedivadelníkům některé zvláštnosti a tajemství divadelního jazyka. Kratochvílovým konzultantem byl profesor Jan Čísař.

auslág, -u, m. - náhlá ztráta paměti, výpadek textu (z německého aus - ven a lagen - položit) viz. kaktus, viz. okno, viz. palma

bordelíček, -u, m. - růžový, viz. filtr

břízky, -zek, ž. - příliš realistická dekorace

DIVADELNÍ SLANG, RČENÍ A POVĚRY

dlaňovka, -y, ž. - honorář zaplacený hned po představení

fabrika, -y, ž. - práce pro peníze, viz. kolbenka

fofrník, -u, m. - vějíř, viz. péra

chlupárna, -y, ž. - vlásenkářská dílna

ibsen, -a, m. - komplikovaná a těžká hra, která se vleče

kuf, -u, m. - umělý plnovous, viz. deka

M - V anglicky mluvících zemích je velmi

populární pověra, která zakazuje vyslovit jméno MACBETH na jevišti, pokud to není přímo napsané ve hře. Jako v jiných případech se herec může i z tohoto prokletí vykoupit; pokud zrovna zapomene použít jedno ze synonym, kterých se v této spojitosti užívá, např. „ta skotská hra“. Pro odvrácení přivolané kletby stačí vyběhnout z divadla, třikrát se otočit kolem své osy, odplivnout si, zaklít, zaklepat na dveře a znovu vstoupit.

mít larvu - mít špatně rozetřené líčidlo nebo ho mít moc, takže má obličej mrtvý výraz

režisér a maminka - „Režisér a maminka mají vždycky pravdu!“; častý režisérův poslední argument

štrupík, -u, m. - falešný malý knírek pod nosem

Trilogie ne až tak úplně wagnerovská

Ve středu jsme mohli užít jednu z výhod festivalu, tak jak jí viděl i starý dobrý Richard Wagner. Totiž uvést po sobě více titulů dramaturgicky navazujících. Tak jako loni jsme mohli v Besedě shlédnout v jeden den celou trilogii Elsinor spolku Kašpar, letos to byla trilogie Jihočeského divadla Smršť.

Nutno přiznat že pokud lze odehrát trilogii v jeden den, není to dostatečně wagnerovské, ale na druhou stranu, vzhledem k tématu, zaplaťpánbů. Začínali jsme velice jemně, komedií o věcech vážných, alespoň text Mobil (a to možná ještě později zpochybním) se k tomu nabízel nejvíc. Skvělý text, výborně fungující scénografie, z které na člověka padne podivný chlad neosobních míst, ve kterých se hra odehrává. Právě scénografie v prvním kuse fungovala nejvíc ze všech. Srdce člověka alternativního pláče nad nevyužitými možnostmi průhlednosti „plástve“ (kolem dokola jsou prostě postavené panely z průhledného plastu s vytlačeným vzorem šestiúhelníků) kdy se jen jednou odehrává něco za pláství a my opravdu vidíme jen rozmížený obraz, ale budiž, je to přece jen hra o normálních věcech. Vidíme typické vztahy, vše je velice jednoduché, jen prostředkem pro vyhocení situací je mobil, do kterého můžeme říct i to co si do očí říct netroufneme. Plástev tu nese i jiný význam, význam společnosti, ve které jsme. Existujeme ve společnosti s jasně danými pravidly, jako v úlu a pokud se setkáme s určitou osobou, měli bychom se určitým způsobem chovat, snad i proto odcházejí souložit za scénu.

Co ale měla znamenat kamera a promítání na stěny, to mi bude záhadou, stejně jako funkce vypravěčky. V celé hře nepadlo ani slovo o odposlouchávání a nic nenasvědčovalo tomu, že by informace měly být odposlouchávány. Proč? Proč byly všechny ty scény nahrávány a promítány na rozloučenou scénu, kde ani nebyly vidět? Chápal bych promítání ve chvíli pouštění nahraného záznamu z telefonu, ale takhle byla kamera těžce samoučelná a narátorka mi neříká nic, co bych nemohl poznat z textu nebo z akce herců. Je fakt, že dodávala ději syrovost, kdy řečení věcí bylo jakýmsi ztechničtím a odcizením. Skončím dezky: prosvícení panelů zelenou vanou dodávalo představení užasnou atmosféru. Co se týče druhého představení (Uprchlíci), v něm stále scéna fungovala. Stále fungovalo odosobnění, ale zase v něm byl problém s kamerou. Tentokrát nebyla použita samoučelně. Její použití bylo jasné. Jsme v televizním prostředí, ale někdy zbytečně odpoutávala pozornost a aby neodpoutávala, tak byla vypnuta. Mluvím o scéně, kdy se díváme na vraž-

du dědečka a bratra, kdy máte pocit, že to, co vidíte, je to, co se děje za scénou, něco, co se stalo, ale diváci to nikdy nevidí, ale vzápětí jsou zase nahrávány plačky nad ohořelými těly. Najednou jako divák nevím, čím jsem.

Celá inscenace je tak těžká, že se citlivější divák může zablokovat a nevíť to. Už začátek je tak silné kafe, že se mi dělalo zle. Naštěstí hned potom následovalo drobné odlehčení a černý humor,

Jihočeské divadlo představilo na festivalu Projekt Smršť složený ze tří her: Mobil (na snímku), Uprchlíci a Krátká spojení. Všechny tři tituly odehrál jihočeský soubor během středečního odpoledne a večera ve Studiu Beseda.

to já můžu. Celkově jsem ale potřeboval více takových odlehčení, které rámec televizní soutěže nabízí. Někdy mi ani nebylo dostatečně jasné, kdy je to záměrný černý humor, nebo kdy mi to jen tak vyzní. Uznávám (a tvrdí to o mně mnoho lidí), že mám zvláštní cit pro humor, ale pokud se smějí, nemusí to být moje chyba.

Z trilogie je to jediná věc pracující i s představami. Přestavby byly rychlé a načasované, stejně jako střihy - výborně! Představení mělo v tomto neuvěřitelný spád (což ostatně i Mobil), ale musely tam přestavby být? Pokud už pracujeme s moderní technikou, nestálo by za to prostředí předtočit a na obrovské zadní obrazovce je promítnout? Jinak jsem byl držen v napětí celou dobu a spousta scén pro mne byla velice silná. Geniální bylo i propojení hry s poslední mnou mediálně prožitou kauzou vstupu ruských vojsk do Gruzie. Přesně jsem si vybavil průběh celého konfliktu, kdy nejdřív zaznívaly jen alarmující zprávy: Rusko vstoupilo do Gruzie, chudáci Gruzínci, až do postupného vyšumění a zpráv spíše: Gruzie chystala to a toto, vstup byl oprávněný, chceme jen utlačovanou Osetii. Děkuji za ten úžasný kontrast. Děkuji za představení.

Jak byly předchozí inscenace výborně dramaturgicky vybrány a skvěle k nim fungovala jednotná scénografie, v Krátkém spojení jako by něco křičelo, že ne. Scéna byla vlastně stejná, ale nebyl důvod, proč by to tak mělo být. Na začátku nastavený princip zcizení byl nevyužitý a skoro negradoval. Herci na něj reagovali, ale nijak nezasahoval jejich vlastní přístup k roli, jen poslechli jeho poznámku a bez hlesnutí jej akceptovali. Hra

byla opravdu zbytečně zatěžkaná a pokud jsem psal o zatěžkaných uprchlících, tak tam mi zatěžkanost nepřišla takový problém jako tady. Byl to najednou příběh smutných lidí, ale vyprávěný bez nadhledu, jen s touhou rozsmutnit nás. Snahy blýskavého průvodce zpříjemnit nám pobyt mezi těmito lidmi vyznívaly do prázdna. Neměly kde rezonovat. Byly tu sice náznaky zlehčení situací, ale nikdy nebyly akceptovány postavami. Kamera tu zase působila nadbytečně. Tentokrát bylo zase využito obrazovky, které nám znázornily prostředí, ale zase jen jak kdy. Ano, problém byl v nedotažení. Takhle jsem nebyl schopný představení strávit. Představení podle mne trochu ublížilo textu. Text i svojí stříhovitostí nabízí opravdu víc humoru než jsem viděl. Možná víc humoru než Mobil (a to je to avizované zpochybnění). Zařazení za sebou mělo důvod a bylo velmi dobré. Naladili jsme se veselou hrou se smutnými okolnostmi o smutných věcech s dobrým koncem. Pokračovali jsme „hustou“ hrou o ošklivých věcech. Poslední byla trochu zklamání, ale možná jen zklamala v kontrastu těch ostatních. Děkuji. Nejen za to, že jsem se seznámil se třemi zbrusu novými texty.

NEMYSLÍM, ŽE SOM DOBRÝ HEREC

Ondrej Spišák, režisér, herec a riaditeľ divadla Karola Spišáka v Nitre. Do Hradca tento rok prichádza so súborom Teatra Tatro kde figuruje aj ako zakladateľ. Prichádzajú s hrou súčasného poľského dramatika Tadeusza Slobodzianka Prorok Ilja. Okrem toho sa dnes predstaví aj ako herec v inscenácii nitrianskeho divadla Poondiate Vianoce na motívy románu Jerome D. Salingera Kto chytá v žite, v réžii Jakuba Kroftu.

Hru Prorok Ilja si režíroval, aj v nej hráš, o čom je?

Je o tom, kde vzniká v ľuďoch fanatizmus. Odohráva sa v Poľsku v 20. rokoch 20. storočia. V krajine, kde neboli jasné hranice, pretože si ich posúvali Rusko, Rakúsko a Nemecko a rovnako ľudia nemali jasno v otázkach viery. Komunisti im tvrdili, že Boh neexistuje a zároveň ich pravoslávna cirkev presviedčala, že Boh je a veriť v neho treba. A navyše, nebolo čo jesť. A vtedy sa tam objavil Prorok Ilja, ktorý im ponúkol vieru. A všetci v neho skutočne uverili, ale až tak, že prišli na to, že ho musia naozaj ukrižovať, aby sa tento pojebaný svet spasil. V mene tohto sú ho schopný naozaj umučiť. Je to vlastne v skratke opísaná genéza náboženského fundamentalizmu.

Hru napísal jeden z najvýznamnejších súčasných autorov v Poľsku, ako si sa k nej dostal?

Tadeuszom som spolupracoval na viacerých jeho hrách. Prvá bola Sen Pluskwy

(Sen Ploštice) v Gdaňsku, potom Merlin vo Varšavskom národnom divadle, ktorý bol nominovaný na cenu „Felix Waršavský“ za najlepšie varšavské predstavenie.

nie. Z toho mal ako autor samozrejme radosť a povedal, že by bol rád, keby som režíroval všetky jeho hry. Po Prorokovi som ešte robil hru Kowal Malambo v divadle Laboratorium Dramatu vo Varšave.

Čo ťa ako režiséra na jeho hrách zaujíma?

Témy jeho hier sa vždy zaoberajú vzťahom človeka k Bohu a k náboženstvu. Ale ohlodaným úplne na kosť. So všetkými ľudskými chůtkami, slabosťami a zlými vlastnosťami. A to mi je blízke. Myslím si, že napríklad v Iljovi je povaha ľudí vykreslená úplne dokonale.

Okrem réžie sa občas venuješ aj herectvu. Baví ťa to?

Herectvo ma nebaví. Nebaví ma preto, že si nemyslím, že som dobrý herec. Hrám väčšinou iba režisérsku rolu, kde nemám text a stačí vydávať zvuky, ako napríklad „ooo, ééé, uch, och“ a podobne. A hlavne pri tom môžem kontrolovať hercov priamo zo scény.

Ale v inscenácii Poondiate Vianoce hráš skoro hlavnú rolu.

Poondiate Vianoce sú výnimka, Opitý som to Kroftovi sľúbil a slovo vypovedané sa neberie naspäť. Snažím sa to hrať najlepšie ako viem, ale robím to len preto, že Kroftovi sa to tak páči.

Toto predstavenie sa hrá výnimočne v stane, ale inscenácie Teatra Tatra sa práve naopak hrajú len výnimočne v interiéroch. Má to nejaký dôvod?

Prírodné divadlo je mi blízke, lebo útočím zároveň na všetky zmysly. Keď horí oheň, skutočne horí oheň, keď sa križuje, tak na skutočný križ. A keď prší vonku, prší aj v stane. Myslím že to posiluje pocit zo živlov.

Šimon Spišák

(Shoda jmen zповіданého režiséra a našeho zahraničného korespondenta není náhodná. Pozn. red.)

Po šedém listopadovom dni nastalo opäť léto. A v parném, slnečnom odpoledni rozkvetly v Žižkových sadech VyšeHrátky. Presne: Putovní detské hřiště, které dětem i jejich rodičům, snad, osvětlí podstatu českých státních svátků.

Cyril se svým bratrem Metodějem si otevřeli restauraci jako první. Dnešní menu je: Písmenková polévka, Mozaikové pyré a Kostelníkův guláš. K pořádné porci přidají i lekci správného stolování a několik zkušeností z repertoáru svého bohatého misionářského života. Výhodná nabídka platí až do neděle. Jako druhá se nad rozpáleným trávníkem vztyčila Sametová revoluce. Milá dívka v indigových šatech si osedlala soudruha Míčka a uspořádala závody ve vynášení komunismu. Tatíček Masaryk se nenechal zahanbit a jeho velká bojová hra, s cílem založit Československou republiku, měla snad ještě větší úspěch. Svatý Václav se zdržel na dvacetikorunách cinkajících do kasy sousedního stanu Vosto5, ale maketa jeho

JAK DOŠLO K POLŠTÁŘOVÉ BITVĚ V ŽIŽKOVÝCH SADECH

náměstí málem nepřežila nápor vášnivých hráčů. Panenky Barbie křičí: „Hašek na hrad!“ Jan Palach hoří a tanky ruských a německých armád se volně projíždí mezi koníky a panenkami s prvomájovými mávátky. Mistr Jan Hus zůstal nepovšimnut hořet v koutě. Snad se zítra vzpomene. Jen Nacista vyjádřil jasně svůj odmítavý postoj: se škodolibým smíchem se otočil k dětem zády. Slibil ale, že to dnes jim, i jejich rodičům natře.

Jen málo návštěvníků využilo možnosti nechat si potisknout svá upocená trička kašpárcím kostlivcem: maskotem VyšeHrátek. Naproti tomu nabídka sousedícího dětského baru: palačinka s libovolnou náplní a melounovou limonádou, se stala

oblíbeným rodinným občerstvením. Nako nec to všechno spláchla průtrž mračen. Třída i s paní učitelkou, promočení rodiče s dětmi, Sametová revoluce i tatíček Masaryk, se spolu natěsnali do velkého bílého vyšehrátkovského stanu a společně se vypařovali. A tak denní program ukončil déšť a polštářová bitva.

„Začneme průvodem. Od tří do pěti pojedeme program s dětma, v pět bude pohádka o Masarykovi, od šesti do osmi zase program s dětma,“ tak zní večerní pokyny Filipa Jeviče na další den. „Jestli se nám to podaří, tak zejtra rozjedeme noční bojovku pro ty lidi vedle z Vosto5. To si myslím, že by mohlo bejt docela dobrý. A pak uděláme něco v tý vybetonovaný svini. Teda v tý fontáně.“

„Obří lidskou ruletu,“ navrhne Vítek Maštalíř a tím ukončí večerní schůzi.

Je jasné, že v příštích dnech se děti i dospělí mohou dočkat ještě různých představení.

Kristýna Filčíková

Pátek 26. 6.

15.30 /ŽIS/ Stan Studia Damúza
Vyšehrátky

15.30 /LKD/ Divadlo Na cestě Liberec
Jak šel Honza do světa /40'

17.00 /RAD/ Damúza Praha
Bezbožné dívky /40'

17.00 /ŽIS/ Divadlo Bufet - Divadelní stan „A“
Divadelní stan Áčko s Bé programem a Céčkovými herci

17.00/ před Klicperovým divadlem/ Bílé divadlo Ostrava

Zde Na ostrém rozhraní života /50'

18.00 /ŽIS/ Divadlo Bufet - Autobuf
Plovárna /2'

18.00 /KAV/ koncert
Tereza kradla/ Navostro/ Yasmina

19.00 /RAD/ DS NaKop Tyjátr Jihlava
Zavraždění sv. Celestiny, kuplířky z města Salamanky /75'

19.30 **Bytové noci na Starém městě**

19.30 /MHS/ Geisslers Hofcomoedianten Kuks
Andromache (1730) /60'

20.30 /ŽIS/ Stan Vosto5 Praha
Karavan Evropa /70'

21.30 /ŽIS/ Divadlo Bufet - Autobuf
Řidič /50'

21.45 /ŽIS/ Autobuf
Jana Šteflíčková, koncert

22.15 /MHS/ Sultánky - studio orientálních a exotických tanců Hradec Králové
Břišní tanečnice Sultánky aneb Sultánův sen /80'

22.15 /RAD/ Divadlo Neklid
Hledání ztraceného ráje /80'

22.15 /PIV/ Secondhand women Praha
Money Transformance /70'

23.00 /ŽIS/ Čajový stan
Second Band Praha, koncert

24.00 /ŽIS/ Divadlo Bufet - Autobuf
Půlnoční Plovárna /2'

Změna programu: včerejší odvolané představení Meruňková po prsa se bude hrát v pondělí 29. 6. od 17.00 hodin v Městské hudební síni.

Cesta co má smysl

Přiznávám, že nadšení, s nímž mě tahle česko - angolsko - beninsko - brazilsko - etiopská parta přibrala ke své výpravě pátrající po kořenech capoeiry (pohybu na rozhraní tance a bojového umění), mě zahřálo u srdce. Pravda, projekt využívající prvků alternativního i pohybového divadla, divadla poezie, dokumentárního filmu, kdy zpěv se mísil s reprodukovanou hudbou, připomínal tu a tam tábornický buřt guláš, vařený stylem od všeho dobrého kousek a do žaludku raději pár housek. Jakmile však došlo na osobní příběhy ze života herců, rázem divák dostával prvotřídní lahůdky z dílny mistrů šéfkuchařů. Díky jejich naprosté upřímnosti a otevřenosti tak šok a mrazivé zděšení střídal lehký úsměv i dlouhotrvající smích. To totiž byly momenty pravdy, které stoprocentně mazaly veškeré ostatní nedostatky představení. Právě tyhle příběhy měly neuvěřitelnou sílu a byly důkazem, že skutečně všichni můžeme být Afričani. A kvůli tomu měla tahle cesta smysl. On totiž každý z nás má v sobě svůj capoeiru. A já vím, že i když jí nikdy nezvládnou tak bravurně, jako tanečníci závěrečného vystoupení, někde uvnitř si tam tančí. A dokud tančí, je mi hej.

-pok-

Bujaré Statky zmatky

Představení slovenského Divadla COM-MEDIA Poprad s předlouhým názvem Statky zmatky aneb Jak se Gianni Schicchi dostal přes postel k majetku přineslo do Městské hudební síně řachandu k popukání. Nejenom, že se při hyperbolizaci komediálních archetypů výborně bavili diváci, ale satirická rovina, do které bylo hodinové představení usazeno, přinášela očividnou radost i třem aktérům inscenace. Nadsázka a lehkost, kterou ve svém vystoupení přinesli, perfektně souzněla s vlahým a konečně slunečným podvečerem.

Tereza Adámková

Epochální výlet pana Bartoše tentokráte do divadelní teorie...

Divadelní exkurz pro laiky se erudovanému divadelnímu kritikovi Vaškovi Bartošovi nevyvedl. Diváci dávaly ostentativně najevo nezáměr o snažení nebohého teoretika křikem, pobíháním, znechucenými grimasami, ale i ukázněným vzpažováním rukou, jak je tomu sám tvůrce vyzval. Naštěstí přidal očekávaný vtipný Školní výlet a aniž by si to uvědomili, budou si všichni zúčastnění pod jeho vlivem, ještě několik dní - v duchu i nahlas opakovat: „Brý den!“ „Brý den!“ „Brý den!“...

Tereza Adámková

Do bazénu čůrat jedině na Plovárně

Zcela originálním divadelním nápadem je dvouminutová Plovárna, která se hraje v Žižkovských sadech před Autobufem. Hry se mohou zúčastnit vždy jen čtyři lidé, kterým Petr Reif postaví na nohy krabici s otvory na obličej - Plovárna, vybavena různými hejbatky a mačkátky. Je to legrace, aktivně tvoříte představení a ještě se u toho pobavíte.

Alena Pecháčková

Nezbedné počasí Vyšehrátkám nevadí

Ještě odpoledne to vypadalo, že včerejší den bude prvním slunečným a vpravdě letním - takovým, na který jsme na Open Airu zvyklí - a pak se to zhrlo, náhlá průtrž mraček uvěznila děti a jejich rodiče ve stanu Vyšehrádek, kde však měli vyžití dostatečné a zábava v podobě hraní si se vším možným mohla pokračovat. Jen ten komunismus v podobě velkého červeného pytle vynést z republiky nešlo. Pršelo, jen se lilo.

Václav Bartoš

HRAJEME dnes

PÁTEK 26. ČERVNA

Hlavní scéna - 10.00
VĚC MAKROPULOS
Klicperovo divadlo HK - CZ

Divadlo Drak - 17.00
KINO PALACE
Teatr LALKA Warszawa - PL

Hlavní scéna - 19.00
JESTĚŘI
Klicperovo divadlo HK - CZ

Divadlo Drak - 21.00 /stan/
POONDIATE VIANOCE
Staré divadlo Nitra - SK

Studio Beseda - 22.00
JOB
Divadlo Petra Bezruče Ostrava - CZ

KONCERTY

DNES 26. ČERVNA

4LEAF

ZÍTRA 27. ČERVNA

NAVOSTRO

ROHOVÍN čtverrohý

Ženy a panenky se loučí s programem Jednou z obětí programových změn se stala inscenace Ženy a panenky. Ta se původně měla hrát jednou, ale pak se dočkala ještě nasazení místo titulu, který odpadl. Nakonec se však kvůli nemoci v souboru Ženy a panenky neodehrají ani jednou a zítra je na scéně V podkroví nahradí inscenace Oskar a růžová paní.

Lička do Divadelních novin! Mezi nejúspěšnější produkce středověkého dne se zařadila „Lička na víně s bramborovou kaší“ v režii šéfkuchaře Ivana Vodochožského. Během dvou hodin se zaprášilo po stovce porcí a podle nejmenovaného kritika šlo o výkon, který by si zasloužil čestné místo v rubrice Divadelních novin „sukces měsíce“.

TOBIASZŮV ZÁPISNÍK

Původně jsem chtěl z výšky svého kočáru skouknout, kdo že je nejobletovanějším hostem festivalu. Měl jsem i svého favorita, i když na koncert kapely Nightwork mě naši nevzali, že prej mám na některý věci ještě dost času. Jenže to, co se dělo ve středu večer před Drakem, mi otevřelo očka a já pochopil, že takový průzkum je zhoľa zbytečný. Během půl hodiny se u mého kočáru vystřídalo tolik mladých žen, z nichž nemalé procento bych se i se svou chatrnou zkušeností nebál označit za atraktivní, až mi zvlhla plenka. Nemohu říct, že by mi taková pozornost byla nepřijemná, i když jedna mladá herečka, která si mě tolik toužila pochovat, a pak mě dobrých dvacet vteřin držela hlavou dolů, mi úplně k srdci nepřirostla. Každopádně pozornosti bylo tolik, až to přestávalo být únosné a já byl nucen požádat doprovod, aby mě odvezl někde do soukromí (taky teda kvůli tý plíně). Z představení Titus Andronicus jsem tak stihl jen prvních pět minut. Možná i proto mi souvislost s lítáním much, na kterou jsem byl tak zvědavý, pořád uniká. Ale možná je to tím, že jsem zkrátka kojeneček a nemusím hned rozumět všemu.

P.S.: Vojto promiň, ale to víš, mládí má zelenou.

HRAJEME zítra

SOBOTA 27. ČERVNA

Divadlo Drak - 10.00
O PEJSKOVI A KOČIČE
Divadlo Drak Hradec Králové - CZ

Divadlo Drak - 15.00
ZLATOVLÁSKA
Divadlo Drak Hradec Králové - CZ

Divadlo Drak - 16.00
KAZETY
D. Doubek, J. Švarcová, A. Schwarz

Hlavní scéna - 19.00
PROCES
Divadlo Komédie Praha - CZ

Změna:
Scéna V podkroví - 20.00
OSKAR A RŮŽOVÁ PANÍ
Klicperovo divadlo HK - CZ

Divadlo Drak - 21.00 /venku/
HRADECKÁ CIMBÁLOVÁ MUZIKA

Studio Beseda - 22.00
V PRACH SE OBRÁTÍŠ
Teatr Provisorium a Kompania Teatr Lublin - PL

Se Slováky Vianoce i v létě

Vybrat z beletrie dobrý text a dobře ho zdramatizovat není jednoduchý úkol a nepřilíš často dojde na českých či slovenských jevištích naplnění. Opravdu dobře se to podařilo v adaptaci románu Kdo chytá v žitě s názvem Poondiate Vianoce nitranského Starého divadla Karola Spišáka. Poondiaté Vianoce je možné vidět dnes večer ve stanu Teatra Tatra: jedná se o zdařilou inscenaci, kterou stojí za to vidět. Proč? Jednoduše funguje, oplývá dobrým herectvím a dobrým humorem. Nehraje si na nic, čím není.

hába

RWE
the energy to lead

HLAVNÍ PARTNER

ČESKÁ TELEKÓZE

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

ČESKÝH REGINA

STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ

O₂

GENERÁLNÍ PARTNER FESTIVALU

MINISTERSTVO KULTURY

KRAJSKÝ ÚŘAD KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

SKUPINA ČEZ

HLAVNÍ PARTNER

HADRIÁN - zpravodajec přinášející denní pohled z první linie Mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Šéfredaktor: Z. A. Tichý, redakce: L. Zeman, M. Frydrych Gregorová, J. Slouková, J. Pokorný, V. Bartoš, B. Holiček, O. Šulc, M. Hába, V. Kopřivová, A. Kryvenko, V. Riedlbauchová, P. Pola, K. Filčíková, A. Balzerová, J. Vašíček a T. & T. Jarkovští; grafik: M. Šobková, foto: L. Taneček, T. Zeman a PaF. Vydává Klicperovo divadlo o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Tel.: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz, www.klicperovodivadlo.cz. Klicperovo divadlo o.p.s. podporují: Statutární město Hradec Králové, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Ministerstvo kultury České republiky. Vychází každý den v době konání XV. mezinárodního divadelního festivalu 21. - 30. 6. 2009. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.